

Saksdokumenter - sak PS 0338/20

Høring - bruk av helseopplysninger for å lette samarbeid, læring og bruk av kunstig intelligens i helse- og omsorgstjenesten

TRONDHEIM KOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet

Møtedato: 01.12.2020

Sak: 338/20

Tittel: **Saksprotokoll - Høring - bruk av helseopplysninger for å lette samarbeid, læring og bruk av kunstig intelligens i helse- og oms**

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 20/62557

Vedtak:

1. Trondheim kommune støtter forslagene til endring av helsepersonelloven og pasientjournalloven med hensyn til bruk av helseopplysninger for å lette samarbeid, læring og bruk av kunstig intelligens i helse- og omsorgstjenesten.
2. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at andre yrkesgrupper kan inngå i helsefaglige arbeidsfellesskap.
3. Trondheim kommune vurderer at andre grupper helsepersonell vil ha behov for å innhente erfaringer fra andre instanser for å gi best mulig behandling av en pasient og foreslår at forslag til ny lovtekst i lovverk i § 25b og § 29d også bør omhandle alt helsepersonell, og ikke avgrenses til lege og tannlege.
4. Trondheim kommune blir bedt å vurdere om beslutningsstøtte er et dekkende begrep og mener at ut fra definisjonens videste form som omfatter alle typer hjelpemidler som kan hjelpe et menneske til å ta en beslutning, er begrepet dekkende og avgrenser ikke forståelsen og bruken av begrepet.
5. Trondheim kommune mener at det kan være gjennomførbart for kommunene å ha oversikt på hvilket helsepersonell som skal kunne avgjøre en anmodning om opplysninger. Dette må kunne gjennomføres ved etablering av tekniske systemer som sikrer vurdering og dokumentasjon av utlevering/deling.

Behandling:

Votering

Instillinga ble enstemmig vedtatt

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

TRONDHEIM KOMMUNE

Saksframlegg

Høring - bruk av helseopplysninger for å lette samarbeid, læring og bruk av kunstig intelligens i helse- og omsorgstjenesten

Arkivsak 20/62557

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar til Helse- og omsorgsdepartementet:

1. Trondheim kommune støtter forslagene til endring av helsepersonelloven og pasientjournalloven med hensyn til bruk av helseopplysninger for å lette samarbeid, læring og bruk av kunstig intelligens i helse- og omsorgstjenesten.
2. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at andre yrkesgrupper kan inngå i helsefaglige arbeidsfellesskap.
3. Trondheim kommune vurderer at andre grupper helsepersonell vil ha behov for å innhente erfaringer fra andre instanser for å gi best mulig behandling av en pasient og foreslår at forslag til ny lovtekst i lovverk i § 25b og § 29d også bør omhandle alt helsepersonell, og ikke avgrenses til leger og tannleger.
4. Trondheim kommune blir bedt å vurdere om beslutningsstøtte er et dekkende begrep og mener at ut fra definisjonens videste form som omfatter alle typer hjelpemidler som kan hjelpe et menneske til å ta en beslutning, er begrepet dekkende og avgrenser ikke forståelsen og bruken av begrepet.
5. Trondheim kommune mener at det kan være gjennomførbart for kommunene å ha oversikt på hvilket helsepersonell som skal kunne avgjøre en anmodning om opplysninger. Dette må kunne gjennomføres ved etablering av tekniske systemer som sikrer vurdering og dokumentasjon av utlevering/deling.

Saksutredning:

Saken gjelder

Helse- og omsorgsdepartementet har oversendt forslag til endringer i helsepersonelloven, pasientjournalloven mv. på høring. Formålet med endringene er å lette samarbeid, læring og bruk av kunstig intelligens i helse- og omsorgstjenesten, samt legge til rette for etablering av et behandlingsrettet helseregister med tolkede genetiske varianter.

[Link til høringsdokumente](#) . Høringsfristen er 8. desember 2020.

Bakgrunn

Departementet foreslår lovendringer som skal gjøre det klarere hva som er lovlig deling av opplysninger, og som skal legge bedre til rette for samarbeid og læring i helse- og omsorgstjenesten. Endringsforslagene åpner for mer hensiktsmessige ordninger for gjennomføring av helsehjelp i virksomhetene og for at adgangen til å bruke informasjon eller opplysninger om en pasient skal kunne benyttes til å yte helsehjelp til en annen pasient.

Fakta

Det eksisterer regelverk som til en viss grad tillater innsyn og oppslag i dag, men det åpner i liten grad for at opplysninger om en pasient kan gjenbrukes til å gi helsehjelp til andre pasienter i det løpende daglige arbeidet. Taushetsplikten setter imidlertid grenser for slik deling i dag.

Høringsnotatet omhandler områdene

1. *Oppslag i journal for å yte helsehjelp til en annen pasient i en konkret behandlingssituasjon.* Departementet foreslår en ny bestemmelse om deling av opplysninger i helsefaglige arbeidsfellesskap. Her foreslås en begrenset adgang gjennom at noen må anmode om opplysninger, og det begrenses hvem som kan besvare anmodningen.
2. *Utteksling av opplysninger i helsefaglige arbeidsfellesskap.* Her åpnes for at helsepersonell i arbeidsfellesskap skal kunne utveksle taushetsbelagte opplysninger for å støtte helsepersonell i å treffe beslutninger om helsehjelp til en annen pasient.
3. *Oppslag i journal for undervisningsformål.* Her foreslås en endring som tydeliggjør i hvilke tilfeller det kan gjøres oppslag i en journal i undervisningsøyemed.
4. *Bruk av helseopplysninger i beslutningsverktøy (kunstig intelligens)* Her tydeliggjør forslaget til endring i helsepersonelloven hvilke regler som gjelder å gi dispensasjon fra taushetsplikten for bruk av helseopplysninger i beslutningsverktøy basert på kunstig intelligens i helsetjenesten.
5. *Behandlingsrettet helseregister med tolkede genetiske varianter.* Det foreslås en ny lovhjemmel som åpner for at nærmere definerte virksomheter kan samarbeide om etablering av behandlingsrettet helseregister med tolkede genetiske varianter.

Trondheim kommunes innspill

I stor grad oppleves departementets forslag til endring som en regulering av dagens praksis. Det er viktig at nytt lovverk også tilpasses kommunehelsetjenestens organisering og behov.

Utteksling av opplysninger i helsefaglig arbeidsfellesskap

Behandling i kommunen vil i større grad enn i spesialisthelsetjenesten utføres av ulike yrkesgrupper i en fragmentert organisering. Nyten av oppslag i journal inneholder flere aspekter som kan være viktig for å yte helsehjelp både knyttet til læring, erfaringsutveksling og for å avdekke og behandle avvik.

Trondheim kommune støtter departementets forslag om at andre yrkesgrupper kan inngå i helsefaglige arbeidsfellesskap. I en del sammenhenger vil helsehjelp kunne utføres i tett samarbeid med andre faggrupper - særlig pedagoger. Det er viktig at lovverket støtter opp under helhetlige kommunale tjenester.

Høringsinstansene blir bedt om å si noe om behov i andre helseinstitusjoner enn sykehus og tannklinikker. Trondheim kommune vurderer at også andre grupper helsepersonell vil ha behov for å innhente erfaringer fra andre instanser for å gi best mulig behandling av en pasient. § 25 b bør også omfatte annet helsepersonell og ikke avgrenses til lege og tannlege. Trondheim kommune er

også av den oppfatning at det i primærhelsetjenesten også vil være behov for å gjøre journal oppslag for undervisningsformål (§ 29 d).

Kontroll og oversikt på tilgangsstyring

Høringsinstansene blir bedt om synspunkter på hvor gjennomførbart det er for virksomheten å ha en liste over leger og tannleger som skal kunne avgjøre en anmodning om opplysninger. Trondheim kommune mener dette kan være gjennomførbart gjennom etablering tekniske systemer som sikrer dette, og det må etableres retningslinjer for vurdering og dokumentasjon av utlevering/deling.

Beslutningsstøtte

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om begrepet "beslutningsstøtteverktøy" vil være et dekkende og godt egnet begrep, eller hvorvidt det bør brukes et annet begrep i lovteksten. Trondheim kommune mener at definisjonen i videste form som omfatter alle typer hjelpemidler som kan hjelpe et menneske til å ta en beslutning, som eks kunnskapsoppsummeringer som bidrar til at helsehjelp kan baseres på kunnskapsbasert grunnlag. Slik beslutningsstøtte er ikke avhengig av kunstig intelligens. Trondheim kommune mener denne er dekkende og avgrenser ikke forståelsen og bruken av begrepet.

Bruk av analyser for beslutningsstøtte, herunder kunstig intelligens, må gjøres såpass bredt at det omfatter den bruken som gjøres i dag. Nye journalsystem vil kunne muliggjøre denne typen analyser i større grad enn i dag - også i kommunehelsetjenesten. Å få tydeliggjort lovverket på området er et viktig grunnlag for videre utvikling av tjenestene.

Behandlingsrettet helseregister

Forslaget med opprettelse av behandlingsrettet helseregister med tolkede genetiske varianter er mer aktuelt for spesialisthelsetjenesten enn for kommunehelsetjenesten.

Konsekvenser for klima og det ytre miljø

Ingen konsekvens for klima og det ytre miljø.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Forslaget om en utvidet adgang til å gjøre oppslag i pasienters journaler under strengt angitte vilkår vil gi ledelsen i virksomheten en ny oppgave fordi det må legges til rette for at opplysningene skal behandles etter bestemmelsen. Det vil måtte utarbeides rutiner for håndtering av anmodninger, oppslag må dokumenteres og loggføres. Søknader om fritak fra taushetsplikten vil også måtte behandles. Administrasjon av regelverket kan medføre økte kostnader.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Kommunedirektøren støtter forslagene til lovendring og tror de vil være med å tydeliggjøre regelverket og forenkle etterlevelsen av dem for helsepersonellet.

Kommunedirektøren i Trondheim, 11.11.2020

Helge Garåsen
helse- og velferdsdirektør

Klara Borgen
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift